

Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy

Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy | National Firefighting and Rescue System

3. Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy National Firefighting and Rescue System

Potencjał Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Trzonem Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) są jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej oraz jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Tabela 9. Potencjał Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r.

Lp.	Nazwa województwa	Liczba JRG PSP	Liczba posterunków	Liczba szkolnych JRG	Liczba jednostek OSP
1	Dolnośląskie	44	3		207
2	Kujawsko-pomorskie	30		1	182
3	Lubelskie	28	4		278
4	Lubuskie	19			106
5	Łódzkie	34			297
6	Małopolskie	32	2	1	329
7	Mazowieckie	60	6	1	440
8	Opolskie	17			120
9	Podkarpackie	27	1		283
10	Podlaskie	18	3		167
11	Pomorskie	30	1		197
12	Śląskie	46	3	1	347
13	Świętokrzyskie	17	1		197
14	Warmińsko-mazurskie	24			146
15	Wielkopolskie	42	1	1	313
16	Zachodniopomorskie	25	5		156
Razem		493	30	5	3765

Inne jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do KSRG:

1. ZSP w Zakładach Azotowych SA w Puławach;
2. ZSP Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN SA w Płocku;
3. ZSP Odcinka Centrum Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” Płock w Miszewku Strzałkowskim;
4. ZSP Stoczni Gdańskiej – Grupa Stoczni Gdynia SA w Gdańsku;
5. ZSR EURO-GUARD Sp. z o.o. w Gdyni;
6. ZSR Stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni;
7. ZSP Odcinka Wschodniego Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „PRZYJAŹŃ” w Płocku z siedzibą w Stacji Pomp Nr 1 w Adamowie.

Inne podmioty współpracujące z KSRG:

- 12 szpitali, w tym: 10 MSWiA w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Łodzi, Olsztynie, Katowicach, Białymstoku, Lublinie, Szczecinie i Wrocławiu oraz Centrum Leczenia Oparzeń w Siemianowicach Śląskich i Szpital Praski pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Warszawie;
- 201 specjalistów krajowych z różnych dziedzin ratownictwa.

System wspomagają, na podstawie zawartych porozumień służby, inspekcje i straże, m.in.:

- Policja;
- Straż Graniczna;
- Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska;
- IMGW;
- Państwowa Agencja Atomistyki;
- Stacje ratownictwa górniczego;
- Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa;
- Lotnicze Pogotowie Ratunkowe;

a także organizacje pozarządowe:

- GOPR;
- WOPR;
- TOPR;

- Aeroklub Polski;
- ZHP;
- Polska Misja Medyczna;
- Polski Związek Alpinizmu.

W 2009 r. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej włączył do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego 89 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wyłączył z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego 2 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Ogółem jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do KSRG postawiły do dyspozycji systemu:

- PSP – ok. 30 tys. zawodowych strażaków;
- OSP – ok. 123 tys. ratowników w wieku 18–60 lat oraz ok. 8500 samochodów pożarniczych;
- ZSP i ZSR – ok. 346 ratowników i 55 pojazdów różnych typów.

Odwody Operacyjne KSRG

W 2009 r. powołano zespół do aktualizacji zasad funkcjonowania centralnego odvodu operacyjnego Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w oparciu o jego organizację na podstawie rozkazu nr 10 Komendanta Głównego PSP z dnia 18 września 2007 r.

Jego głównym zadaniem była analiza uwag zebranych z komend wojewódzkich PSP i szkół PSP w zakresie obecnie przyjętych rozwiązań oraz wypracowanie nowych zapisów mających na celu dopasowanie struktur organizacyjnych pododdziałów centralnego odvodu operacyjnego do obecnych potrzeb oraz uelastycznienie możliwości dysponowania poszczególnych pododdziałów. Po zakończeniu procesu uzgodnień został przygotowany projekt Rozkazu Komendanta Głównego PSP w sprawie organizacji centralnego odvodu operacyjnego Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, którego wejście do stosowania jest zaplanowane w styczniu 2010 r.

Odwody operacyjne organizowane są w oparciu o siły danego województwa tworząc wojewódzkie odwody operacyjne, które przeznaczone są do prowadzenia działań ratowniczych w sytuacji, gdy skutki zdarzenia przekraczają możliwości potencjału ratowniczego powiatów. Każde z szesnastu województw dysponuje wojewódzką brygadą odwodową, w składzie której znajdują się kompanie wojewódzkiego odvodu operacyjnego oraz specjalistyczne grupy ratownicze.

Wybrane pododdziały wojewódzkiego odvodu operacyjnego, po spełnieniu standardów określonych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, mogą zostać włączone do Centralnego Odvodu Operacyjnego. W województwach posiadających minimum dwie kompanie gaśnicze spełniające standardy Centralnego Odvodu Operacyjnego, mogą być utworzone bataliony Centralnego Odvodu Operacyjnego. Obecnie (według obowiązującego Rozkazu) powyższe kryterium spełnia 9 województw, na bazie sił których utworzono Bataliony: Wrocław, Toruń, Lublin, Łódź, Kraków, Warszawa, Gdańsk, Katowice, Poznań.

Centralny Odwód Operacyjny jest przeznaczony do prowadzenia działań ratowniczych na obszarze całego kraju, w sytuacji gdy skala zdarzenia przekracza możliwości sił ratowniczych województwa. Kompanie i wybrane specjalistyczne grupy mogą być w razie potrzeby dysponowane w dowolną część kraju, a ponadto do państw graniczących z Polską lub innych występujących o pomoc ratowniczą.

Poza powyższymi pododdziałami, w skład Centralnego Odvodu Operacyjnego wchodzi także pięć kompanii szkolnych.

Tabela 10. Dane ilościowe o składzie Centralnego Odvodu Operacyjnego

Lp.	Rodzaj pododdziału	Ilość
1	Kompanie gaśnicze, w tym:	25
	Kompanie w wariantcie przemysłowym	13
2	Kompanie specjalne powodziowe ewakuacyjne	10
3	Kompanie specjalne powodziowe pompowe	8
4	Kompanie logistyczne	5
5	Kompanie szkolne	5
6	Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Wodno-Nurkowego	8
7	Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Chemicznego	14
8	Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Wysokościowego	13
9	Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Technicznego	6
10	Specjalistyczne Grupy Poszukiwawczo-Ratownicze	5

Ćwiczenia Centralnego Odwołu Operacyjnego

Ćwiczenia certyfikujące polską ciężką grupę poszukiwawczo-ratowniczą „IEC 2009” odbyły się w dniach 6–10 kwietnia 2009 r. na terenie Komendy Głównej Państwowej Straży Państwowej oraz Ośrodka Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Żagań w Pstrążu. Polska ciężka GPR (została sformowana na bazie wszystkich pięciu polskich GPR oraz wsparta kadrą KG PSP w zakresie dowództwa grupy) jako trzynasty kraj na świecie uzyskała certyfikat według wymogów INSARAG (International Search and Rescue Advisory Group – Międzynarodowa Grupa Doradcza ds. Poszukiwań i Ratownictwa przy Organizacji Narodów Zjednoczonych). Zadaniem Grupy było zaliczyć 150 tematów w ramach specjalnych ćwiczeń, które od fazy spełnienia wszystkich wymogów formalnych, poprzez mobilizację Grupy, a w końcu prowadzenie działań przez 40 godzin bez pomocy z zewnątrz. Realizacja poszczególnych etapów była oceniana przez kilkunastoosobowy zespół ekspertów INSARAG. Jednym z punktów do zaliczenia była współpraca z grupą zagraniczną, stąd udział grupy poszukiwawczo-ratowniczej z Czech. Scenariusz ćwiczeń oparty był na katastrofie, związanej z trzęsieniem ziemi w fikcyjnym państwie Nibylandia, graniczącym jedynie z Polską.

Przy przygotowaniu niektórych elementów certyfikacji uczestniczyły służby współdziałające z Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym: Biuro Ochrony Rządu, Straż Graniczna, Polski Czerwony Krzyż.

Ćwiczenia międzywojewódzkie „LAS 2009” organizowane przez Komendę Wojewódzką PSP we Wrocławiu w dniach 3–5 czerwca 2009 r. na terenie powiatu głogowskiego. Główną tematyką ćwiczeń było prowadzenie działań podczas wielkoobszarowych pożarów lasów. Uczestniczyły w nich siły centralnego oraz wojewódzkiego odwołu operacyjnego z województw: dolnośląskiego, lubuskiego, wielkopolskiego, zachodniopomorskiego oraz siły THW z Niemiec.

Ćwiczenia międzywojewódzkie „AQUA 2009” organizowane przez Komendę Wojewódzką PSP w Toruniu w dniach 22–24 czerwca 2009 r. na terenie powiatu włocławskiego. Główną tematyką ćwiczeń było prowadzenie działań podczas powodzi. Uczestniczyły w nich siły centralnego oraz wojewódzkiego odwołu operacyjnego z województw: kujawsko-pomorskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego.

Ćwiczenia międzywojewódzkie „PIONKI 2009” organizowane przez Komendę Wojewódzką PSP w Warszawie w dniach 14–15 października 2009 r. na terenie powiatu radomskiego. Główną tematyką ćwiczeń było prowadzenie działań podczas wystąpienia zagrożenia chemicznego w zakładzie dużego ryzyka. Uczestniczyły w nich siły centralnego i wojewódzkiego odwołu operacyjnego z województw: mazowieckiego, lubelskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego.

Inspekcje gotowości operacyjnej jednostek, których siły tworzą Centralny Odwód Operacyjny i pododdziałów Centralnego Odwołu Operacyjnego

W 2009 r. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej kontynuowała prowadzenie inspekcji gotowości operacyjnej jednostek, których siły tworzą Centralny Odwód Operacyjny Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz rozpoczęła inspekcje gotowości operacyjnej pododdziałów Centralnego Odwołu Operacyjnego.

Inspekcje prowadzone są według wystandardyzowanych warunków określonych w wytycznych Komendanta Głównego PSP. Inspekcje te pozwalają określić możliwości operacyjne jednostek ratowniczo-gaśniczych. Jest to szczególnie istotne do właściwego planowania ich użycia w ramach współdziałania ponadwojewódzkiego. Ponadto inspekcje wskazują obszary, w których tkwią rezerwy możliwości, co pozwala na zaplanowanie w jednostkach przedsięwzięć doskonałych. Nie bez znaczenia jest też pewien aspekt nadzoru nad funkcjonowaniem jednostek.

W ciągu roku przeprowadzono inspekcje gotowości operacyjnej w 15 jednostkach, których siły wchodzi w skład Centralnego Odwołu Operacyjnego. Inspekcjami objęto 12 województw. Wstępna analiza wyników inspekcji przeprowadzonych w 2009 r. wskazuje, że większość jednostek utrzymuje poziom gotowości operacyjnej na poziomie dobrym i bardzo dobrym (zgodnie ze skalą ocen inspekcji od 1 do 6, średnia ocen uzyskanych przez jednostki wynosi „4,5”). Ocen niedostatecznych nie odnotowano.

Przeprowadzono również 14 inspekcji pododdziałów Centralnego Odwołu Operacyjnego. Inspekcjami objęto pododdziały uczestniczące w trzech ćwicze-

niach międzywojewódzkich oraz w ćwiczeniach pod kryptonimem „Walim 2009” (organizowanych przez KW PSP we Wrocławiu) i ćwiczeniach pod kryptonimem „Nafta 2009” (organizowanych przez KW PSP w Łodzi). Wstępna analiza wyników inspekcji wskazuje, że większość pododdziałów utrzymuje poziom gotowości operacyjnej na poziomie dobrym.

Prowadzenie inspekcji gotowości operacyjnej ma charakter zadania ciągłego, w związku z powyższym będą one kontynuowane w 2010 r.

Egzaminy przewodników i psów ratowniczych

W 2009 r., podczas siedmiu egzaminów przewodników i psów ratowniczych zorganizowanych na terenie kraju, przeprowadzono ogółem 60 egzaminów specjalności gruzowiskowej i 86 egzaminów specjalności terenowej, do których przystąpiły zespoły (przewodnik z psem) z 5 grup PSP i 10 OSP. 29 zespołów uzyskało kwalifikacje specjalności gruzowiskowej i 40 kwalifikacje specjalności terenowej.

Operacyjna współpraca międzynarodowa

Rok 2009 był kolejnym, w którym PSP aktywnie uczestniczyła w strukturach międzynarodowych działań ratowniczych oraz w międzynarodowych ćwiczeniach organizowanych w kraju i za granicą.

Pomoc humanitarna

Tajwan – dostarczenie przekazanych przez PCK 1000 l środka dezynfekującego SOFTASEPT N w formie darowizny na lotnisko w Pradze, skąd został dowieziony i przekazany stronie tajwańskiej.

Ćwiczenia międzynarodowe:

FLOODDEX 2009 – w dniach 21–26 września, dwudziestoosobowa grupa ratownicza Państwowej Straży Pożarnej, której skład został skonfigurowany zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej dla Modułów Pomp Dużej Wydajności, wzięła udział w ćwiczeniach organizowanych przez Holandię, w ramach Mechanizmu Wspólnotowego Unii Europejskiej. Podczas ćwiczeń stroną polską

reprezentowało również dwóch przedstawicieli Państwowej Straży Pożarnej, z których jeden pełnił rolę członka grupy sterującej ćwiczeń „DISTAFF”, a drugi rolę obserwatora.

Manewry miały charakter poligonowy. Obozowisko znajdowało się na terenie jednostki wojskowej w miejscowości Bergen. W ćwiczeniu wzięły udział grupy ratownicze różnych specjalności z pięciu krajów. Łącznie ćwiczyło ok. 400 osób.

ZHETYSU 2009 – w dniach 5–11 września, dwóch funkcjonariuszy Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej wzięło udział w ćwiczeniach w charakterze członka grupy sterującej „DISTAFF” oraz członka grupy oceniającej „ASSESSORS TEAM”. Ćwiczenie zostało zorganizowane jako projekt Kazachstanu przy jednoczesnym współfinansowaniu przez NATO.

W ćwiczeniach udział wzięło 8 grup międzynarodowych oraz grupy kazachskie. Scenariusz ćwiczeń przewidywał działania grup na poszczególnych strefach zadaniowych: wypadku samochodowego i lotniczego, katastrofy budowlanej, działań wysokościowych, działań poszukiwawczo-ratowniczych na rzece i w tunelu metra.

Summary

The National Rescue and Firefighting System (KSRG) incorporates (to the status on 31st December 2009) the following units:

- 493 rescue and firefighting troops of the State Fire Service + 30 independent posts and 5 school-based Rescue and Firefighting Units.
- 3765 troops of Voluntary Fire Brigades,
- 5 fire brigades at industrial plants,
- 2 rescue troops at industrial plants.

In total, fire protection units included into the National Rescue and Firefighting System enriched the system with the following staff:

- State Fire Service – about 30 thousand of professional firemen,
 - Voluntary Fire Brigades – about 123,000 rescuers aged from 18 to 60 as well as about 8,500 firefighting vehicles,
 - industry-based fire brigades and rescue teams – about 346 rescuers and 55 vehicles of various types.
- Other entities that collaborate with the National Rescue and Firefighting System:
- 12 hospitals, including 10 hospitals operated by the Ministry of Interior and Administration in Warsaw, Cracow, Poznań, Łódź, Olsztyn, Katowice, Białystok, Lublin, Szczecin and Wrocław as well as the Centre for Treatment of Burnings in Siemianowice Śląskie and Praski Hospital in Warsaw.
 - 201 national experts on various fields of rescue operations,

The system is supported, upon relevant agreements, by service and inspection bodies or guards, including

- Police,
- Border Guards,
- State Inspection for Environment Protection,
- Institute of Meteorology and Water Management (IMGW),
- State Agency of Nuclear Energy,
- Mountain rescue stations,
- Marine Service of Searching and Rescue Operations,

• Avionic Ambulance Service,
as well as non-governmental organizations:

- Mounting Voluntary Rescue Troops (GOPR),
- Water Voluntary Rescue Troops (WOPR),
- Tatra Mounting Voluntary Rescue Troops (TOPR),
- Polish Club of Aviation,
- Union of Polish Scouting,
- Medical Mission,
- Polish Association of Alpinism.